

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/11/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125200786
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125200786.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX A., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX A., právne zastúpení: JUDr. Dáša Komková, advokátka so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, IČO: 34 904 620, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., skrátený názov VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., Prievozska 2, 821 09 Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607 uzavretej dňa 25.6.2007 v čl. I. Základné podmienky, v časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, v znení: „ Poplatok za poskytnutie úveru: 4.000,- Sk Poplatok za I. upomienku: 200,- Sk Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000,- Sk Poplatok za vedenie úverového účtu: 40,- Sk mesačne.“ sú neprijateľné zmluvné podmienky.

II. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607 uzavretej dňa 25.6.2007 v čl. II., bod 2. v znení: „ Dlužník potvrdzuje, že bol oboznámený so Všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám – občanom, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, s obsahom ktorých súhlasí a ktoré súčasne prevzal spolu s úverovou zmluvou.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607 uzavretej dňa 25.6.2007 v čl. II., bod 4. v znení: „ Podpisom tejto zmluvy dlžník vyhlasuje, že nie je osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). V prípade zistenia nepravdivosti tohto vyhlásenia si je dlžník vedomý toho, že úver sa stáva okamžite splatný vrátane príslušenstva, a to dňom keď sa banka dozvedela o nepravdivosti tohto údaju v súlade s § 35 ods. 1 zákona o bankách.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607 uzavretej dňa 25.6.2007, v čl. II., bod 5. v znení: „ Banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeným v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku. Dlužník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešení sporov Stálym rozhodcovským súdom.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607 uzavretej dňa 25.6.2007 v čl. II., bod 6. v znení: „ Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného

splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie sa primerane vzťahuje aj na ručiteľa, pokiaľ je pohľadávka banky z úveru zabezpečená ručiteľom.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom v 1. a 2. rade trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou súdu dňa 04.02.2025 domáhali neprijateľnosti zmluvných podmienok a náhrady trov konania.

1.1 Žalobcovia svoj návrh odôvodnili tým, že so žalovanou dňa 25.06.2007 uzatvorili Zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607. (ďalej len „zmluva“). Žalobkyňa ďalej uviedla, že Zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v čl. I. Základné podmienky v časti Poplatky, v čl. II. bod 2, bod 4, bod 5 a bod 6.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

2.1 Žalovaný poukázal na návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky na Ústavnom súde SR, ktorý podal Okresný súd Prešov, pod sp. zn. 13Csp/55/2022 dňa 21.10.2024.

2.2 Žalovaný ďalej uviedol, že zmluva uzatvorená ešte v roku 2007. Žalobcovia po 18 rokoch od uzatvorenia zmluvy napádajú viacero zmluvných podmienok, ktoré voči nim ani vôbec neboli aplikované. K splateniu úveru žalobcu došlo pred viac ako 8 rokmi pred podaním žaloby. Zároveň právna úprava v tom čase takéto zmluvné podmienky nepovažovala (a ani rozhodovacia prax iných súdov) a ani teraz dané zmluvné podmienky nepovažuje za neprijateľné. Podaná žaloba nie je v záujme ochrany spotrebiteľa a je v rozpore so zásadou právnej istoty zasahovanie do právnych vzťahov ukončených pred 10 a viac rokmi.

2.3 K poplatkom žalovaný uviedol, že všetky poplatky a náklady súvisiace s úverom boli dohodnuté v zmluve, t.j. žalobca svojím podpisom na zmluve s takýmito podmienkami, za ktorých žalovaný je ochotný vstúpiť do zmluvného vzťahu, súhlasil. Všetky poplatky sú pritom zreteľne a transparentne uvedené priamo v zmluve. V danom prípade žalobcovia nepreukázali, že by si žalovaný voči nim jednotlivé poplatky vôbec uplatňoval. Podľa žalovaného poplatky či náklady úveru predstavujú zmluvné ustanovenia, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, a preto sú podľa názoru žalovaného vylúčené zo súdneho prieskumu.

2.4 Čo sa týka oboznámenia sa s obchodnými podmienkami poukázal na to, že mu nie je zrejmé, akým iným spôsobom by mal veriteľ pri uzatváraní zmluvy overiť či dlžník - spotrebiteľ všetkému či už v zmluve alebo obchodných podmienkach, či cenníku porozumel. Toto ustanovenie na spotrebiteľa neprenáša dôkazné bremeno. Preukázanie oboznámenia ostáva na dodávateľovi a dôkazom je práve podpis spotrebiteľa, ktorého jedinou predzmluvnou povinnosťou bolo podrobne sa oboznámiť s jednotlivými ustanoveniami Zmluvy. Tiež podotkol, že žiadna norma spotrebiteľského práva Slovenskej republiky alebo Európskej únie nevyžaduje, aby spotrebiteľská zmluva bola vyhotovená ako jediný dokument, resp. aby každá časť takého dokumentu bola osobitne podpísaná.

2.5 Žalovaný má za to, že zmluvná podmienka – osobitný vzťah k banke je v súlade so zákonom o bankách platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a je maximálne neprípustné, aby bola vyhlásená za neprijateľnú, keďže žalovaný plne rešpektoval dikciu zákona. Bez potvrdenia zo strany klienta teda banka nemá reálnu možnosť overiť, či klient nemá osobitný vzťah k banke. Nie je teda objektívne možné posúdiť existenciu osobitného vzťahu klienta k banke a splniť tak zákonnú povinnosť inak, ako na základe aplikácie tejto zmluvnej podmienky.

2.6 V prípade rozhodcovskej doložky žalovaný uviedol, že čase uzavretia zmluvy o úvere nebolo v Občianskom zákonníku, či inom predpise zakotvené žiadne ustanovenie, z ktorého by mohol plynúť záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Prípadne spory z uzatvorenej zmluvy bolo možné riešiť tak pred všeobecným súdom, ako aj pred rozhodcovským súdom (k čomu v priebehu trvania úverového vzťahu ani nedošlo). Dodal, že v súčasnosti ide o obsolentné zmluvné dojednanie z dôvodu legislatívneho zakotvenia tzv. spotrebiteľského rozhodcovského konania.

2.7 K zmluvnej podmienke týkajúcej sa zrážok zo mzdy žalovaný uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje legálny zabezpečovací inštitút podľa ust. § 551 Občianskeho zákonníka a v čase uzatvorenia zmluvy tento inštitút nebol zahrnutý medzi neprijateľné podmienky. Dodal, že po novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (novela bola vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z.) už žalovaný k realizácii tejto dohody nemôže pristúpiť.

3. Žalobcovia v replike uviedli, že návrh odmieta Okresného súdu Prešov bol Ústavným súdom SR odmietnutý. Ďalej uviedli, že nie je dôležité či si dodávateľ voči spotrebiteľovi uplatnil nároky zo zmluvných podmienok stačí len to, že zmluva, ktorú uzavrel dodávateľ so spotrebiteľom obsahuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Žalobcovia ďalej uviedli, že spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi nimi a žalovaným má bezpochyby tzv. formulárový charakter. Zo strany žalovaného neboli nijakým spôsobom upozornení na namietané neprijateľné zmluvné podmienky, ako ani na ich dôsledky. Žalovaný ako dodávateľ je povinný preukázať, že zmluvné ustanovenie bolo dojednané individuálne. Žalovaný však zatiaľ nijakým spôsobom nepreukázal, že s nimi bol vedený kontraktačný proces vo vzťahu k namietaným zmluvným podmienkam.

4. Žalovaný v duplike uviedol, že za situácie akceptovania navrhovaných podmienok nemal dôvod pristupovať k osobitnému vyjednávaniu jednotlivých zmluvných ustanovení, nakoľko tieto boli žalobcami bezvýhradne akceptované - a rovnako mali možnosť požiadať o vysvetlenie/ozrejmienie akejkoľvek zmluvnej podmienky, ktorej formulácia mu nebola zrejmá, alebo jej nerozumeli. Reálne ani nie je možné predložiť akýkoľvek dôkaz preukazujúci priebeh kontraktačného procesu, nakoľko kontraktačný proces prebiehal v roku 2007. Samotná skutočnosť, že zmluva je pripravená dodávateľom, tak ničím nemôže bez ďalšieho spôsobiť neplatnosť zmluvy, ani jej časti, prípadne neprijateľnosť akýchkoľvek zmluvných dojednaní. Žalobcov nikto nenútil vstúpiť do zmluvného vzťahu a pokiaľ s akýmikoľvek zmluvnými dojednaniami nesúhlasili, potom mali rokovať so žalovaným o problematických dojednaniach, alebo jednoducho návrh na uzavretie zmluvy odmietnuť a nevstúpiť so žalovaným do zmluvného vzťahu.

5. Súd vykonal dokazovanie listinami (zmluva), ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

5.1 Žalobcovia uzavreli so žalovaným dňa 25.06.2007 Zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru, reg. č. 001147811190607, na základe ktorej bol žalobcom, ako dlžníkom, poskytnutý spotrebný úver vo výške 200.000,- Sk (6.638,78 €) s dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 10,90 % p.a. a lehotou splatnosti 120 mesiacov.

6. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka,

ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej aj len ako „OZ“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 5 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.03.2010 ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

6. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný poskytol žalobcom spotrebný úver na základe zmluvy ako právnická osoba, podnikateľ. Preto je potrebné vzťah z predmetnej zmluvy uzavretej medzi stranami konania posúdiť ako vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy.

7. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok.

8. Podľa názoru súdu žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“) nevylučujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednania. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach

v spotrebiteľských zmluvách). Súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.03.2019, sp.zn. 6Cdo/27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.). Spotrebiteľ má teda právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp.zn. C-473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS. Žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora a ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp.zn. 6Ndc/20/2016 z 23.01.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes.

9. Súd následne skúmal, či napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné.

10. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú je potrebné považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia). Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny, neuzavretý, výpočet neprijateľných zmluvných podmienok (ktorý sa v priebehu času novelami explicitne dopĺňa). Súd môže za neprijateľnú zmluvnú podmienku určiť aj inú zmluvnú podmienku, než obsahuje výpočet v § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak napĺňa znaky uvedené v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na charakter zmluvy možno uzavrieť, že žalobcovia ako spotrebiteľia a ako slabšia strana sporu, nemali možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne sú z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/19/2021 zo dňa 30.11.2021).

11. Vo vzťahu k namietanému poplatku za poskytnutie úveru súd uvádza, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktorému po materiálnej stránke dodané nie je a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Poplatok za poskytnutie úveru nie je v záujme spotrebiteľa. Nemá rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Každý poplatok, ktorý by mal spotrebiteľ platiť, by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia a je nevyhnutné, aby sa týmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a v jeho záujme. Spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľom, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa, je v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky v spotrebiteľských veciach tieto umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Sankčný charakter poplatkov za upomienky nepochybne vyplýva z ich rozdielnej sumy, keď prvá upomienka je vo výške 200,- Sk, ale ďalšie vo výške 1.000,- Sk. Čo sa týka poplatku za vedenie úverového

úctu súd mal za to, že takto dojednaná zmluvná podmienka je neprijateľná, nakoľko pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie. To platí aj pri poplatku za vedenie úverového účtu, keď vedenie úverového účtu nepredstavuje samostatnú odplacnú službu banky klientovi, práve naopak. Za účtovaný poplatok za správu úveru (mesačný paušál) žalovaný neposkytoval žalobcom žiadne plnenie, ktoré by predstavovalo protihodnotu tohto poplatku.

12. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v článku II. bodu 2 zmluvy, obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú napr. rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 8Csp/14/2020, zo dňa 17.03.2021. Bolo konštatované, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. I/ Občianskeho zákonníka, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciónálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, keďže spotrebiteľ už len v dôsledku predmetnej zmluvnej podmienky môže byť odrazený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Uvedenou zmluvnou podmienkou sa na spotrebiteľa taktiež neprijateľne prenáša dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s esenciálnymi informáciami podstatnými pre posúdenie vhodnosti a únosnosti úveru podľa zmluvy v kontexte jeho majetkových pomerov a finančných možností. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Priemerný spotrebiteľ nemusí byť znalý povinností, ktoré veriteľovi zákon ukladá.

13. Pri zmluvnej podmienke uvedenej vo výroku III. tohto rozsudku súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že hoci zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách v § 35 upravuje určité povinnosti, či obmedzenia banky vo vzťahu k osobám s osobitným vzťahom k nej, vyhlásením konkrétne tejto uvedenej zmluvnej podmienky nedochádza k vyhláseniu neplatnosti zákonného ustanovenia v § 35 zák. č. 483/2001 Z.z. Zákon totižto jednoznačne nehovorí o tom, že na spotrebiteľa má byť prenesené bremeno tvrdenia o pravdivosti tohto údaja, či vedomosti o následku okamžitej splatnosti vrátane príslušenstva dňom, keď sa banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia/tvrdenia spotrebiteľa. Navyše je pre priemerného spotrebiteľa podľa názoru súdu skutočne obtiažne poznať, čo presne predstavuje „osobitný vzťah k banke“, ak zmluvná podmienka neobsahuje žiadnu definíciu, iba odkaz na zákon. Podstata neprijateľnosti citovanej podmienky nespočíva v tom, že by spotrebiteľ nebol povinný oznamovať konkrétne podstatné skutočnosti banke, ale v tom, že posudzovaná spotrebiteľská zmluva v dotknutej časti tieto nezrejmuje, v dôsledku čoho je spotrebiteľ v nevedomosti o tom, aký je skutočný obsah tohto jeho vyhlásenia. Banka má zákonnú povinnosť preveriť a zistiť či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke a tiež povinnosť zabezpečiť v zmluve s klientom dojednanie, že v prípade nepravdivosti tohto údaja (nie vyhlásenia) je banka oprávnená použiť sankciu okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy. Ak si banka zisťuje a preveruje osobitný vzťah klienta formou vyhlásenia zo strany klienta, potom nemožno poskytnúť ochranu takej formulácii zmluvnej podmienky, ktorá neobjasňuje pojem „osobitný vzťah k banke“ alebo priamo tieto jednotlivé formy osobitného vzťahu nevymenúva. Zvlášť sa žiada v tejto súvislosti zdôrazniť, že ide o predformulované vyhlásenie v rámci štandardizovanej zmluvy, a teda nepredpokladá možný osobitný vzťah spotrebiteľa k banke a pre prípad, že by tomu tak aj bolo prenáša zodpovednosť za uvedenie tohto nepravdivého údaja pomyselne na spotrebiteľa. Predmetná zmluvná podmienka bola voči žalovanému vyhlásená za neprijateľnú napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp.zn. 17Csp/63/2024, zo dňa 17.09.2024.

14. Neprijateľnosť rozhodcovskej doložky spočíva v tom, že žalovaný ju so žalobcami individuálne nedoednal, ale táto zmluvná podmienka bola už vopred naformulovaná v zmluve. Žalobcovia žiadnym spôsobom nemali možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky a mohli zmluvu ako celok odmietnuť, alebo podrobiť sa celému jej predformulovanému obsahu. Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky bola vo vzťahu k žalovanému právoplatne judikovaná napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov, č.k. 19Csp/26/2023-243, zo dňa 16.11.2023.

15. Pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy uvedenej v čl. II. bod 6. Zmluvy, z obsahu zmluvy nesporne vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy je vopred zakomponovaná do zmluvných podmienok. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie teda musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená.

Výslovne to zákonodarca vyjadril v zákone č. 102/2014 Z.z. novelizujúcom zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne v jeho § 5a keď s účinnosťou od 1.5.2014 priamou normatívnou úpravou nepripustil zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, s výnimkou prípadu jej uzavretia vo forme osobitnej listiny, ak spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Aj z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že zákonodarcu k tejto zmene viedlo zistenie, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžadujúca schválenie súdom, kde stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho vytvára výraznú nerovnováhu medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je potrebné túto nerovnováhu korigovať. Zakotvenie dohody o zrážkach zo mzdy do úverovej zmluvy sa v posudzovanej veci zjavne udialo len z vôle veriteľa bez akejkoľvek možnosti žalobcov túto dohodu zo zmluvy vylúčiť a uzavrieť zmluvu o úvere aj bez takejto „dohody“. Z dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je v podstate nepostrehnuteľná, keďže v tomto prípade je obsiahnutá v tej časti formulárového tlačiva zmluvy, kde splyva s ostatnými informáciami nemajúcimi povahu hlavných dojednaní žiadne podstatné informácie o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nevyplývajú. Formulár zmluvy vôbec nepripúšťa možnosť vyznačiť, že spotrebiteľ o takúto dohodu nemá záujem a odmieta ju. Zo zmluvy a spôsobu umiestnenia dohody o zrážkach zo mzdy v nej je zrejmé, že veriteľ vlastne vopred vnútil (pripraveným predtlačným tlačivom) žalobcovi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu v hlavnej sfére jeho záujmu a to uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ako to vyplýva z predtlaču zmluvy o úvere, konajúca osoba - žalobca sa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísali aj pod tú časť, ktorou malo dôjsť k dohode o zrážkach zo mzdy, keďže ak chcel dostať úver, inú možnosť ani nemal. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok zo zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Súd má za to, že táto dohoda v podobe akú má v tu posudzovanej veci je neplatná, lebo zjavne nespĺňa podmienku existencie skutočnej slobodnej vôle žalobcov ju uzavrieť (čo ju robí podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnou) a navyše spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ju ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve robí takisto absolútne neplatnou podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase jej uzavretia. Dohoda má navyše základ v konaní rozpornom s dobrými mravmi (§ 4 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa účinného v čase jej uzavretia). Uvedená zmluvná podmienka bolo vo vzťahu k žalovanému určená za neprijateľnú taktiež rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 8Csp/14/2020, zo dňa 17.03.2021.

16. Na záver súd dodáva, že nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo sporovej strany na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/2003 z 03.07.2003).

17. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobcovia boli v konaní plne úspešní, preto neúspešnému žalovanému súd uložil povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.